

AMEA-da Mir Cəlal Paşayevin 115 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi sessiya keçirilib

Mayın 17-də AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsi, Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu və M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə görkəmli yazıçı Mir Cəlal Paşayevin anadan olmasının 115 illik yubileyinə həsr edilmiş "Mir Cəlal və ədəbi-tarixi proses" mövzusunda elmi sessiya keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdən əvvəl Mir Cəlalin əsərlərini əks etdirən kitab sərgisi ilə tanışlıq olub. Sərgi Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən təşkil edilib.

Elmi sessiyanı AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli açaraq bildirib ki, Ədəbiyyat İnstitutu ölkəmizdə ədəbiyyatşünaslıq sahəsində tədqiqatların aparıldığı başlıca mərkəzdir və elmi-tədqiqat müəssisəsində görkəmli yazıçı Mir Cəlalin yubileyinin keçirilməsi ədəbiyyatşünas alimlərin mənəvi borcudur. Ötən müddət ərzində ədibin həyatının müəyyən dövrlərinin bağlı olduğu Bakı Dövlət Universiteti, Gəncə şəhəri və Qazax Müəllimlər Seminariyasında 115 illik yubileyinin qeyd olunduğunu deyən AMEA rəhbəri Mir Cəlalin 16 il Ədəbiyyat İnstitutunun Ədəbiyyatşünaslıq şöbəsinin müdiri, 1 aydan artıq müddətdə isə institutun direktor əvəzi kimi çalışdığını diqqətə çatdırıb.

Akademik bildirib ki, Mir Cəlali fərqləndirən başlıca cəhət onun universal, çoxcəhətli fəaliyyətə malik olmasıdır. O, yazıçı, ədəbiyyatşünas, publisist, pedaqoq kimi məşğul olduğu bütün sahələrin peşəkari olub. Mir Cəlalin yaşadığı dövrü ideallaşdırmadan, sört kommunist rejiminin ideologiyasını təbliğ etmədən yalnız obyektiv gerçəkliyi, insanın real həyatını, obyektiv gerçəkliyi meydana qoyduğunu deyən AMEA prezidenti ədibin bu dəst-xətinin roman, povest, satirik-yumoristik əsərlərində də müşahidə olunduğunu söyləyib. Xüsusilə "Həyat hekayələri", "Sadə hekayələr", "Bir gəncin manifesti" və başqa əsərlərində sadə həyat hekayələrinin, insanın mənəvi aləminin oxuculara çatdırıldığını bildirib. Vurğulayıb ki, görkəmli yazıçı epik ədəbiyyatın bütün sahələrində ərsəyə gətirdiyi mükəmməl əsərlərlə, həm də ədəbiyyatşünaslıq istiqamətindəki fəaliyyəti ilə Azərbaycan ədəbiyyatında özünəməxsus yer tutur.

İsa Həbibbəyli yazıçının "Füzulinin poetik xüsusiyyətləri" monoqrafiyası ilə şairin poetikasına dair nadir bir əsəri meydana qoyduğunu deyib, ilk və son dəfə bu əsərlə Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında Füzulinin 17-18 beytlik müəmmallarının tədqiqatına cəlb olunduğunu, bu əsərin həm də poetika ilə estetikasının vəhdətini təşkil etdiyini bildirib. Həmçinin Mir Cəlalin "Azərbaycanda ədəbi məktəblər" mövzusunda mükəmməl doktorluq işi ilə Azərbaycanda ədəbi məktəblərin tarixinə nəzər yetirdiyini vurğulayıb. Eyni zamanda ədibin ədəbiyyat nəzəriyyəsi sahəsində böyük xidmətləri olduğunu, realizm, satira və yumorun dəqiq mahiyyətini müəyyənləşdirdiyini diqqətə çatdırıb. AMEA rəhbəri qeyd edib ki, Mir Cəlal həm də görkəmli pedaqoqdur və onun "XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı" və "Ədəbiyyatşünaslığın əsasları"

dərslikləri bu gün də ali məktəblərdə tədris olunur. Mir Cəlal həm də yaradıcılığı və zəngin fəaliyyəti ilə XX əsrin əvvəlləri ilə məşhur "altmışıncılar" ədəbi nəslində körpü rolunu oynayıb, yeni ədəbi nəslin yetişməsinə mühüm töhfələr verib.

AMEA rəhbəri bildirib ki, Mir Cəlalin zəngin irsi bu gün alimlərimiz tərəfindən müstəqillik dövrünün çağırışları əsasında yenidən tədqiqatlara cəlb olunur, əsərləri yenidən çap edilir və onun işıqlı xatirəsi gələcək nəsillərə çatdırılır.

M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru professor Kərim Tahirov "Mir Cəlal Paşayevin ictimaiyyətə az məlum olan əsərlərinin nəşri haqqında", filologiya üzrə fəlsəfə doktorları, dosent Aslan Salmansoy "Səməd Vurğun və Mir Cəlal", professor Asif Rüstəmli "Mir Cəlalin həyatı və yaradıcılığının ilkin dövrü", filologiya elmləri doktoru İsmayıl Kazımov "Mir Cəlal romanlarında bədii dil xüsusiyyətləri", filologiya elmləri doktoru Əlizadə Əsgərli "Füzuli sənətkarlığı" və "Ədəbi məktəblər" monoqrafiyalarında poetika haqqında", filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Sevinc Əliyeva "Mir Cəlal hekayələrində folklor və milli-mənəvi dəyərlər", Dilarə Adilova "Mir Cəlal hekayələrində müasirlik" və Fidan Rzayeva "Mir Cəlal yaradıcılığı səhnədə" mövzularında məruzələrlə çıxış ediblər.

AMEA-nın M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutunun baş direktoru akademik Teymur Kərimli və Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri filologiya üzrə elmlər doktoru Vaqif Yusifli Mir Cəlalla bağlı xatirələrini bölüşüblər.

Sonda çıxış edən ADA Universitetinin rektoru professor Hafiz Paşayev Mir Cəlalin 5 il bundan əvvəl 110 illik yubileyinin də Ədəbiyyat İnstitutunda keçirildiyini xatırladıb, budəfəki yubileyin AMEA miqyasında humanitar sahə ilə müxtəlif elmi-tədqiqat institutlarının alimləri tərəfindən qeyd olunmasının təqdirəlayiq hal olduğunu bildirib. Məruzələrin ciddi elmi araşdırmalar əsasında hazırlandığını deyən Hafiz Paşayev çıxışlarda tədqiqatçılar tərəfindən məlum olmayan məsələlərə toxunulduğunu, xüsusilə Mir Cəlal və Səməd Vurğun, Mir Cəlalin əsərlərinin dil xüsusiyyətləri, Füzuli ilə bağlı, teatr və səhnə fəaliyyətinə dair tədqiqatların davam etdirilməsinin gələcəkdə onun yaradıcılığının yeni tərəflərinin açılmasına gətirib çıxaraçağını bildirib.

Tədbirdə AMEA-nın Humanitar Elmlər Bölməsinə daxil olan elmi müəssisə və təşkilatların baş direktorları və əməkdaşları iştirak ediblər.